Downloaded via the EU tax law app / web

62016CJ0679
SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Il-?ames Awla)

25 ta’ Lulju 2018 (*1)

“Rinviju g?al de?i?joni preliminari – ?ittadinanza tal-Unjoni – Artikoli 20 u 21 TFUE – Libertà ta’ moviment u ta’ residenza fl-Istati Membri – Sigurtà so?jali – Regolament (KE) Nru 883/2004 – Assistenza so?jali – Benefi??ji tal-mard – Servizzi g?all-persuni b’di?abbiltà – Obbligu impost fuq il-komun ta’ Stat Membru li jipprovdi lil wie?ed mir-residenti tieg?u g?ajnuna g?all-persuna prevista mil-le?i?lazzjoni nazzjonali waqt l-istudji fil-livell terzjarju li dan ir-resident isegwi fi Stat Membru ie?or”

Fil-Kaw?a C?679/16,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Korkein hallinto-oikeus (il-Qorti Amministrattiva Suprema, il-Finlandja), permezz ta’ de?i?joni tat-23 ta’ Di?embru 2016, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fit-30 ta’ Di?embru 2016, fil-pro?edura mressqa minn

A

fil-pre?enza ta’:

Espoon kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöasioiden jaosto,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Il-?ames Awla),

komposta minn J. L. da Cruz Vilaça, President tal-Awla, E. Levits, A. Borg Barthet, M. Berger (Relatur) u F. Biltgen, Im?allfin,

Avukat ?enerali: P. Mengozzi,

Re?istratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

–

g?all-Gvern Finlandi?, minn H. Leppo, b?ala a?ent,

–

g?all-Gvern ?ek, minn M. Smolek, J. Vlá?il u J. Pavliš, b?ala a?enti,

–

g?all-Gvern Svedi?, minn A. Falk, C. Meyer-Seitz, H. Shev, L. Zettergren u L. Swedenborg, b?ala a?enti,

–

g?all-Kummissjoni Ewropea, minn D. Martin u I. Koskinen, b?ala a?enti,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali fis-seduta tal-31 ta’ Jannar 2018,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1

It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikoli 20 u 21 TFUE kif ukoll tal-Artikolu 3(1) tar-Regolament (KE) Nru 883/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta’ April 2004 dwar il-kordinazzjoni ta’ sistemi ta’ sigurtà so?jali (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 5, Vol. 5, p. 72), kif emendat permezz tar-Regolament (KE) Nru 988/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta’ Settembru 2009 (?U 2009, L 284, p. 43) (iktar ’il quddiem ir-“Regolament Nru 883/2004”).

2

Din it-talba ?iet ippre?entata fil-kuntest ta’ pro?edura mibdija minn A dwar it-tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni tieg?u, mill-Espoon kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöasioiden jaosto (id-Divi?joni tal-Ka?ijiet Individwali tal-Kummissjoni g?all-Affarijiet So?jali u Medi?i tal-Belt ta’ Espoo, il-Finlandja, iktar ’il quddiem il-“Komun ta’ Espoo”), ta’ g?ajnuna g?all-persuna f’Tallinn, l-Estonja, fejn A isegwi kors ta’ tliet snin ta’ studji fil-li?i full-time.

Il-kuntest ?uridiku

Id-dritt internazzjonali

3

Il-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tal-Persuni b’Di?abbiltà, konklu?a fi New York fit-13 ta’ Di?embru 2006 (il-?abra tat-Trattati tan-Nazzjonijiet Uniti, vol. 2515, p. 3, iktar ’il quddiem il-“Konvenzjoni dwar id-Drittijiet tal-Persuni b’Di?abbiltà”), da?let fis-se?? fit-3 ta’ Mejju 2008. Din il-konvenzjoni ?iet approvata f’isem il-Komunità Ewropea permezz tad-De?i?joni tal-Kunsill 2010/48/KE tas-26 ta’ Novembru 2009 (?U 2010, L 23, p. 35).

4

L-Artikolu 19 tal-Konvenzjoni dwar id-Drittijiet tal-Persuni b’Di?abbiltà, intitolat “G?ajxien indipendenti u inklu?joni fil-komunità”, jipprovdi:

“L-Istati Partijiet ta’ din il-Konvenzjoni […] g?andhom jie?du mi?uri adegwati u effettivi biex i?affu t-tgawdija s?i?a mill-persuni b’di?abbiltà ta’ dan id-dritt u tal-inklu?joni u l-parte?ipazzjoni tag?hom b’mod s?i? fil-komunità, inklu? billi ji?guraw li:

[…]

(b)

Il-persuni b’di?abbiltà jkollhom a??ess g?al firxa ta’ servizzi fid-djar, u servizzi residenzjali jew ta’ appo?? tal-komunità, inklu? assistenza personali me?tie?a biex tappo??a l-g?ajxien u l-inklu?joni

fil-komunità, u biex tilqa’ kontra l-i?olament jew segregazzjoni mill-komunità;

[…]”

5

Il-Qorti kkonfermat li d-dispo?izzjonijiet ta’ din il-konvenzjoni jifformaw parti integrali mill-ordinament ?uridiku tal-Unjoni u li d-dispo?izzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni g?andhom ikunu su??etti, fejn possibbli, g?al interpretazzjoni konformi ma’ din il-konvenzjoni (sentenza tal-11 ta’ April 2013, HK Danmark, C?335/11 u C?337/11, EU:C:2013:222, punti 30 u 32).

6

Fil-11 ta’ Mejju 2016, ir-Repubblika tal-Finlandja rratifikat il-Konvenzjoni dwar id-Drittijiet tal-Persuni b’Di?abbiltà u l-Protokoll Fakultattiv tag?ha. Din il-konvenzjoni u l-protokoll fakultattiv tag?ha da?lu fis-se?? f’dan l-Istat Membru fl-10 ta’ ?unju 2016.

Id-dritt tal-Unjoni

7

Il-premessa 15 tar-Regolament Nru 883/2004 tipprovdi:

“Sabiex tkun evitata sitwazzjoni fejn ikun hemm overlapping fid-disposizzjonijiet ta’ le?islazzjoni nazzjonali li japplikaw g?al sitwazzjoni wa?da u sabiex ikunu evitati l-komplikazzjonijiet li jinqalg?u f’sitwazzjoni b?al din, huwa me?tie? li persuni li ji??aqalqu ?ewwa l-Komunità jkunu su??etti g?al skema ta’ sigurtà so?jali ta’ Stat Membru wie?ed biss.”

8

L-Artikolu 1(j) sa (l) ta’ dan ir-regolament jipprovdi d-definizzjonijiet li ?ejjin:

“(j)

‘residenza’ tfisser il-post fejn persuna g?andha r-residenza abitwali tag?ha;

(k)

‘?jara’ tfisser residenza temporanja;

(l)

‘le?islazzjoni’ tfisser, fir-rigward ta’ kull Stat Membru, li?ijiet, regolamenti u disposizzjonijiet statutorji o?ra u kull mi?uri ta’ implimentazzjoni o?ra kollha marbutin mal-ferg?at tas-sigurtà so?jali koperti mill-Artikolu 3(1);

[…]”

9

L-Artikolu 3 tal-imsemmi regolament, intitolat “Oqsma koperti” jipprovdi:

“1.   Dan ir-Regolament g?andu japplika g?al-le?islazzjoni kollha rigward il-frieg?i tas-sigurtà so?jali li ?ejjin:

(a)

benefi??ji marbutin mal-mard;

[…]

2. Sakemm l-Anness XI ma jg?idx mod ie?or, dan ir-Regolament g?andu japplika g?al skemi ?enerali u spe?jali ta' sigurtà so?jali, kemm jekk kontributorji u kemm jekk le, u g?al skemi marbutin ma' l-obbligi ta' min i?addem jew ta' sid il-vapur.

3. Dan ir-Regolament g?andu japplika wkoll g?al benefi??ji spe?jali, li mhumiex kontributorji, li jing?ataw fi flus u li huma koperti mill-Artikolu 70.

[…]

5. Dan ir-Regolament ma japplikax g?al:

(a)

g?ajnuna so?jali jew medika;

[…]"

10

L-Artikolu 9 tar-Regolament Nru 883/2004, intitolat "Dikjarazzjonijiet mill-Istati Membri dwar l-ambitu ta' dan ir-Regolament", jipprovdi, b'mod partikolari, li l-Istati Membri g?andhom kull sena jinnotifikaw bil-miktub lill-Kummissjoni Ewropea bil-le?i?lazzjonijiet u l-iskemi msemmija fl-Artikolu 3 ta' dan ir-regolament.

11

Fit-Titolu II tar-Regolament Nru 883/2004, intitolat "Determinazzjoni ta' Liema Le?islazzjoni Tapplika", l-Artikolu 11(1) u (3) ta' dan ir-regolament jipprovdi:

"1. Il-persuni li g?alihom japplika dan ir-Regolament g?andhom ikunu su??etti g?al-le?islazzjoni ta' Stat Membru wie?ed biss. Din il-le?islazzjoni g?andha tkun determinata skond dan it-Titolu.

[…]

3. Bla ?sara g?all-Artikolu 12 sa 16:

(a)

persuna li twettaq attività b?ala persuna impjegata jew b?ala persuna li ta?dem g?al rasha fi Stat Membru g?andha tkun su??etta g?al-le?islazzjoni ta' dak l-Istat Membru;

[…]

(e)

kull persuna o?ra li g?aliha ma japplikawx is-subparagrafi (a) sa (d) g?andha tkun su??etta g?al-le?islazzjoni ta' l-Istat Membru fejn g?andha r-residenza tag?ha: dan i?da ming?ajr ?sara g?al disposizzjonijiet o?ra ta' dan ir-Regolament li jiggarantixxu benefi??ji ta?t il-le?islazzjoni ta' Stat

Membru ie?or jew ta’ Stati Membri o?ra.”

Id-dritt Finlandi?

Il-li?i dwar l-g?ajnuna so?jali

12

L-Artikolu 13(1) tas-sosiaalihuoltolaki (il-Li?i dwar l-G?ajnuna So?jali (17.9.1982/710)) jipprovdi:

“Fil-kuntest tal-kompiti tieg?u marbuta mal-g?ajnuna so?jali, il-Komun g?andu jie?u ?sieb, waqt li josserva l-kontenut u l-estent previsti fil-le?i?lazzjoni u fil-pjan ta’ implimentazzjoni previst fil-Li?i dwar l-Ippjanar tas-Servizzi So?jali u tas-Sa??a u s-Sussidji tal-Istat:

1)

l-organizzazzjoni tas-servizzi so?jali g?all-abitanti;

[…]”

13

L-ewwel paragrafu tal-Artikolu 14 tal-Li?i dwar l-G?ajnuna So?jali jipprovdi:

“G?all-finijiet ta’ din il-li?i, abitant tal-Komun tfisser kull persuna ddomi?iljata fil-Komun skont il-väestökirjalaki (il-Li?i dwar ir-Re?istri tal-Istat ?ivili (141/69)).

[…]”

Il-Li?i dwar is-Servizzi u l-Mi?uri ta’ Appo?? li G?andhom Ji?u Organizzati fuq il-Ba?i tad-Di?abbiltà

14

L-Artikolu 1 tal-laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (il-Li?i dwar is-Servizzi u l-Mi?uri ta’ Appo?? li G?andhom Ji?u Organizzati fuq il-Ba?i tad-Di?abbiltà) (3.4.1987/380), fil-ver?joni tag?ha applikabbli g?all-fatti fil-kaw?a prin?ipali (iktar ’il quddiem il-“Li?i dwar is-Servizzi g?all-Persuni b’Di?abbiltà”), jipprovdi:

“Din il-li?i g?andha l-g?an li to?loq kundizzjonijiet li jippermettu lill-persuni b’di?abbiltà jg?ixu u jkunu attivi mal-o?rajn b?ala membri ugwali tas-so?jetà kif ukoll li tipprevjeni u telimina l-i?vanta??i u l-ostakoli kkaw?ati mid-di?abbiltà.”

15

L-Artikolu 3 ta’ din il-li?i, intitolat “Ir-responsabbiltà tal-organizzazzjoni tas-servizzi u tal-mi?uri ta’ appo??”, jipprovdi:

“Hija r-responsabbiltà tal-Komun li ji?gura li s-servizzi u l-mi?uri ta’ appo?? lill-persuni b’di?abbiltà jing?ataw skont in-natura u l-importanza tal-?ti?ijiet e?istenti fil-Komun.

Meta jing?ataw servizzi u mi?uri ta’ appo?? skont din il-li?i, g?andhom ji?u kkunsidrati l-?ti?ijiet tal-g?ajnuna individwali tal-utent.”

16

L-Artikolu 8 tal-imsemmija li?i, intitolat “Servizzi g?all-persuni b’di?abbiltà”, jipprovdi, fil-paragrafu 2 tieg?u:

“Hija r-responsabbiltà tal-Komun li jipprovdi lill-persuni b’di?abbiltà serja servizzi ta’ trasport ra?onevoli b’servizz ta’ akkumpanjament, attivitajiet tal-?urnata, g?ajnuna individwali u akkomodazzjoni assistita, jekk, min?abba d-di?abbiltà jew il-marda tag?ha, il-persuna jkollha imperattivament b?onn ta’ servizzi biex twettaq l-attivitajiet tal-?ajja ta’ kuljum. Madankollu, il-Komun ma g?andux obbligu spe?jali li jipprovdi akkomodazzjoni assistita jew g?ajnuna individwali jekk il-kura me?tie?a g?all-persuna b’di?abbiltà serja ma tistax tkun iggarantita fil-kuntest tal-kura lokali.”

17

L-Artikolu 8c tal-istess li?i, intitolat “G?ajnuna [g?all-persuna]”, jipprovdi:

“G?all-finijiet ta’ din il-li?i, ‘g?ajnuna [g?all-persuna]’ tfisser g?ajnuna fid-dar u barra mid-dar, li hija essenzjali g?all-persuni b’di?abbiltà serja:

1)

fl-attivitajiet ta’ kuljum;

2)

fix-xog?ol u fl-istudju;

3)

fil-?in liberu;

4)

fil-parte?ipazzjoni fil-?ajja so?jali; jew

5)

fi?-?amma ta’ interazzjonijiet so?jali.

L-g?an tal-g?ajnuna [g?all-persuna] huwa li tg?in lill-persuni b’di?abbiltà serja jag?mlu l-g?a?liet tag?hom waqt l-attivitajiet imsemmija fl-ewwel paragrafu. L-organizzazzjoni tal-g?ajnuna [g?all-persuna] tassumi li l-persuna b’di?abbiltà serja g?andha ri?orsi sabiex tiddetermina l-kontenut u l-modalitajiet ta’ implimentazzjoni tal-g?ajnuna.

G?all-finijiet tal-g?oti ta’ g?ajnuna [g?all-persuna], g?andha titqies b?ala serjament di?abbli persuna li, min?abba di?abbiltà jew marda fit-tul jew li qed taggrava, te?tie? b’mod imperattiv u ripetut l-g?ajnuna ta’ persuna o?ra biex twettaq l-attivitajiet imsemmija fl-ewwel paragrafu, i?da din il-?tie?a ma g?andhiex tkun prin?ipalment dovuta g?all-mard u d-di?abbiltajiet relatati mal-età.

L-g?ajnuna [g?all-persuna] g?andha ti?i pprovduta g?all-attivitajiet ta’ kuljum, g?ax-xog?ol jew g?all-istudji sa fejn din tkun me?tie?a b’mod imperattiv mill-persuna b’di?abbiltà serja.

G?all-attivitajiet imsemmija fil-punti (3) sa (5) tal-ewwel paragrafu, l-g?ajnuna [g?all-persuna]

g?andha ting?ata g?al mill-inqas 30 sieg?a fix-xahar, jekk numru inqas ta’ sig?at ma ji?gurax l-g?ajnuna essenzjali g?all-persuna b’di?abbiltà serja.”

18

L-Artikolu 8d tal-Li?i dwar is-Servizzi g?all-Persuni b’Di?abbiltà, intitolat “Modalitajiet ta’ g?oti tal-g?ajnuna [g?all-persuna]”, huwa fformulat kif ?ej:

“Meta l-Komun jidde?iedi l-modalitajiet tal-g?oti tal-g?ajnuna [g?all-persuna] u meta jipprovdiha, dan g?andu jikkunsidra l-opinjoni u x-xewqat tal-persuna b’di?abbiltà serja kif ukoll tal-?tie?a ta’ g?ajnuna individwali ddefinita fi pjan ta’ servizzi u ta’ kundizzjonijiet tal-g?ajxien ?enerali.

Il-Komun jista’ jipprovdi g?ajnuna [g?all-persuna]:

1)

billi jirrimborsa lill-persuna b’di?abbiltà serja l-ispejje? ta’ assistent li jipprovdi l-g?ajnuna individwali, inklu?i l-kontribuzzjonijiet u l-benefi??ji legali dovuti mill-persuna li timpjega kif ukoll spejje? ra?onevoli o?rajn essenzjali min?abba l-assistent;

2)

billi jipprovdi lill-persuna b’di?abbiltà serja ?ekkijiet tas-servizz ta’ ammont xieraq kif ipprovdut fil-laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä ((il-Li?i dwar i?-?ekkijiet tas-Servizz g?all-Benefi??ji So?jali u tas-Sa??a) (569/2009)), sabiex takkwista s-servizzi ta’ assistent; jew

3)

billi jipprovdi s-servizzi ta’ assistent ipprovdut minn fornitur ta’ servizzi pubbliku jew privat lill-persuna b’di?abbiltà serja, billi jipprovdi s-servizz huwa stess jew permezz ta’ ftehim ma’ komun ie?or jew g?add ta’ komuni o?rajn.

Fil-ka? imsemmi hawn fuq fit-tieni subparagrafu tal-punt 1, il-persuna b’di?abbiltà serja g?andha tkun iggwidata u meg?juna, fejn xieraq, fil-kwistjonijiet relatati mal-inga??ar tal-assistent.

L-assistent impjegat imsemmi hawn fuq fit-tieni subparagrafu tal-punt 1 ma jistax ikun ?enitur jew qarib tal-persuna b’di?abbiltà serja, sakemm ma jkunx hemm ra?uni partikolarment importanti biex jitqies li dan ikun fl-interess tal-persuna b’di?abbiltà.”

Il-Li?i dwar id-Drittijiet Dovuti mill-Utenti g?as-Servizzi So?jali u tas-Sa??a

19

L-Artikolu 4 tal-Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (il-Li?i dwar id-Drittijiet Dovuti mill-Utenti g?as-Servizzi So?jali u tas-Sa??a) (3.8.1992/734), intitolat “Servizzi so?jali ming?ajr ?las”, jipprovdi, fil-punt 5 tieg?u:

“Fost is-servizzi so?jali, huma bla ?las:

[…]

5)

is-servizzi msemmija fl-ewwel paragrafu tal-Artikolu 8 [tal-Li?i dwar is-Servizzi g?all-Persuni b’Di?abbiltà], l-attivitajiet ta’ kuljum imsemmija fit-tieni paragrafu tal-Artikolu 8, ?lief it-trasport u l-

ikliet, l-g?ajnuna [g?all-persuna] kif ukoll is-servizzi spe?jali relatati mal-abitazzjoni b'assistenza u l-e?amijiet imsemmija fl-Artikolu 11; madankollu, huwa possibbli li ji?u imposti ?lasijiet spe?jali relatati mal-abitazzjoni b'assistenza u ?lasijiet relatati mal-g?ajnuna [g?all-persuna] jekk il-persuna kkon?ernata tir?ievi rimbors ta' dawn l-ispejje? skont li?i o?ra g?ajr [il-Li?i dwar is-Servizzi g?all-Persuni b'Di?abbiltà]."

Il-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari

20

Ir-rikorrent fil-kaw?a prin?ipali twieled fl-1992 u jirrisjedi fil-Komun ta' Espoo fil-Finlandja. Skont il-konstatazzjonijiet tal-qorti tar-rinviju, huwa g?andu b?onn kbir ta' g?ajnuna, b'mod partikolari fit-twettiq ta' l-attivitajiet tieg?u ta' kuljum. G?alhekk, il-Komun ta' Espoo qieg?ed g?ad-dispo?izzjoni tieg?u assistent individwali sabiex dan ikun jista' jsegwi l-istudji sekondarji tieg?u li huwa wettaq fil-Finlandja.

21

Fix-xahar ta' Awwissu tal-2013, A applika quddiem il-Komun ta' Espoo, skont il-Li?i dwar is-Servizzi lill-Persuni b'Di?abbiltà, g?al g?ajnuna g?all-persuna ta' madwar ?ames sig?at fil-?img?a g?at-twettiq tal-attivitajiet ta' kuljum, ji?ifieri l-qadjiet, it-tindif u l-?asil tal-?wejje?. Fid-data ta' din l-applikazzjoni, A kien fil-pro?ess ta' rilokazzjoni lejn Tallinn, l-Estonja, sabiex isegwi kors ta' tliet snin ta' studji fil-li?i full-time, bil-konsegwenza li jkollu jg?addi tlett jew erbat ijiem fil-?img?a fil-kapitali Estonjana, peress li huwa kellu l-intenzjoni li ji?i lura lejn Espoo kull tmiem il-?img?a. Is-servizzi mitluba kellhom g?alhekk ji?u pprovduti barra mill-Finlandja.

22

B'de?i?joni tat-12 ta' Novembru 2013, ikkonfermata b'de?i?joni tal-4 ta' Frar 2014, mog?tija wara talba g?al rikunsiderazzjoni, it-talba g?al g?ajnuna g?all-persuna mressqa minn A ?iet mi??uda min?abba li r-residenza tieg?u barra mill-Finlandja kellha ti?i kkunsidrata b?ala li ma hijiex ta' natura okka?jonali, anki jekk il-komun ta' residenza tieg?u baqa' l-istess. Il-Komun ta' Espoo qies li huwa ma huwiex obbligat li jipprovdi servizzi u mi?uri ta' appo?? barra mill-Finlandja peress li n-natura ta' dan it-tip ta' residenza toqrob iktar lejn il-kun?ett ta' "residenza abitwali". Barra minn hekk, ?ie kkonstatat li g?ajnuna g?all-persuna tista' ting?ata barra mill-Finlandja matul il-vaganzi jew il-vja??i ta' xog?ol, l-ebda kumpens ma jing?ata jekk il-komun tar-residenza tal-persuna jinbidel min?abba residenza barra mill-Finlandja jew jekk ikun hemm residenza o?ra barra mill-Finlandja fit-tul jew abitwali.

23

Permezz ta' sentenza tas-27 ta' ?unju 2014, il-Helsingin hallinto-oikeus (il-Qorti Amministrattiva ta' Helsinki, il-Finlandja) ikkonfermat, essenzjalment, dan ir-ra?unament u ?a?det ir-rikors ippre?entat minn A kontra d-de?i?joni ta' ?a?da tal-applikazzjoni g?al g?ajnuna g?all-persuna.

24

Il-Korkein hallinto-oikeus (il-Qorti Amministrattiva Suprema, il-Finlandja), adita b'appell minn din is-sentenza, tqis li de?i?joni preliminari tal-Qorti tal-?ustizzja hija me?tie?a sabiex issolvi l-kaw?a prin?ipali.

25

F'dan ir-rigward, il-qorti tar-rinviju tqis li, skont il-Li?i dwar is-Servizzi g?all-Persuni b'Di?abbiltà, l-

g?ajnuna g?all-persuna hija servizz li jaqa’ ta?t l-obbligu partikolari tal-Komun u li l-persuna li tissodisfa l-kundizzjonijiet sabiex titlob tali servizz g?andha dritt su??ettiv g?al tali g?ajnuna, li g?andha ting?ata lil kwalunkwe persuna b’di?abbiltà serja fis-sens ta’ din il-li?i jekk din tkun indispensabbli fid-dawl tal-?tie?a individwali tal-persuna kkon?ernata.

26

Madankollu, il-qorti tar-rinviju osservat li, peress li huwa stabbilit li, skont id-dritt nazzjonali, il-komun ta’ residenza ta’ A g?adu Espoo, minkejja li dan isegwi l-istudji tieg?u fil-kapitali Estonjana, obbligu li tit?allas l-g?ajnuna mitluba fil-kuntest ta’ residenza barra mill-Finlandja la jista’ ji?i dedott mill-kliem tal-Li?i dwar is-Servizzi g?all-Persuni b’Di?abbiltà u lanqas mix-xog?ol preparatorju tag?ha.

27

Il-Korkein hallinto-oikeus (il-Qorti Amministrattiva Suprema) tqis li, f’dan il-kuntest, l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni hija ne?essarja sabiex tkun tista’ tidde?iedi t-tilwima adita biha. Hija tistaqsi, fl-ewwel lok, dwar jekk, min?abba l-karatteristi?i tag?ha, l-g?ajnuna g?all-persuna prevista fil-Li?i dwar is-Servizzi g?all-Persuni b’Di?abbiltà g?andhiex ti?i kklassifikata b?ala “benefi??ju tal-mard”, f’liema ka? din tkun taqa’ fil-kamp ta’ applikazzjoni ratione materiae tar-Regolament Nru 883/2004, jew jekk din hijiex servizz marbut mal-assistenza so?jali, f’liema ka? din tkun taqa’ barra mill-kamp ta’ applikazzjoni ta’ dan ir-regolament. Inklinata li xxaqleb lejn din it-tieni ipote?i, il-Korkein hallinto-oikeus (il-Qorti Amministrattiva Suprema) tressaq, fit-tieni lok, il-kwistjoni dwar jekk id-dispo?izzjonijiet tat-Trattat FUE dwar i?-?ittadinanza tal-Unjoni Ewropea jipprekludux ir-rifjut tal-?las tal-g?ajnuna g?all-persuna mitluba fil-kaw?a prin?ipali.

28

F’dawn i?-?irkustanzi, il-Korkein hallinto oikeus (il-Qorti Amministrattiva Suprema) idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri u li tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari li ?ejjin:

“1)

Benefi??ju b?all-g?ajnuna individwali prevista fil-li?i dwar is-servizzi g?all-persuni b’di?abbiltà g?andu jitqies b?ala benefi??ju tal-mard fis-sens tal-Artikolu 3(1) tar-Regolament Nru 883/2004?

2)

Jekk l-ewwel domanda […] ting?ata risposta negattiva:

Hemm restrizzjoni g?ad-drittijiet ta?-?ittadini tal-Unjoni ta’ moviment liberu u ta’ residenza libera fit-territorju ta’ Stat Membru ie?or, kif stabbiliti fl-Artikoli 20 u 21 TFUE, meta l-g?oti barra l-pajji? ta’ benefi??ju b?all-g?ajnuna [g?all-persuna] skont il-li?i dwar il-persuni b’di?abbiltà ma huwiex su??ett g?al le?i?lazzjoni partikolari u l-kundizzjonijiet g?all-g?oti tal-benefi??ju huma interpretati fis-sens li l-g?ajnuna [g?all-persuna] ma ting?atax fi Stat Membru ie?or li fih persuna tistudja g?al perijodu ta’ tliet snin fl-edukazzjoni g?olja bil-?sieb li tikseb lawrja?

–

Huwa rilevanti g?all-finijiet tal-evalwazzjoni li benefi??ju b?all-g?ajnuna [g?all-persuna] jista’ jing?ata fil-Finlandja g?al komun differenti mill-komun fejn tirrisjedi l-persuna inkwistjoni, pere?empju meta din tal-a??ar tkun qed tistudja f’komun ie?or?

–

Id-drittijiet li jirri?ultaw mill-Artikolu 19 tal-Konvenzjoni […] dwar id-drittijiet ta’ persuni b’di?abbiltà huma rilevanti g?all-e?ami tal-kaw?a fid-dawl tad-dritt tal-Unjoni?

3)

Jekk il-Qorti tal-?ustizzja, fir-risposta li tag?ti g?at-tieni domanda […], tqis li l-le?i?lazzjoni nazzjonali kif ?iet interpretata fil-kaw?a prin?ipali tikkostitwixxi restrizzjoni g?al-libertà ta’ moviment, tali restrizzjoni tista’ madankollu tkun i??ustifikata minn ra?unijiet imperattivi ta’ interess ?enerali relatati mal-obbligu tal-komun li jissorvelja l-organizzazzjoni tal-g?ajnuna [g?all-persuna], mal-possibbiltajiet tal-komun li jag??el modalitajiet ta’ g?ajnuna xierqa kif ukoll ma?-?amma tal-koerenza u tal-effika?ja tas-sistema ta’ g?ajnuna [g?all-persuna] prevista fil-li?i dwar is-servizzi g?all-persuni b’di?abbiltà?”

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ewwel domanda

29

Permezz tal-ewwel domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 3(1)(a) tar-Regolament Nru 883/2004 g?andux ji?i interpretat fis-sens li benefi??ju b’all-g?ajnuna g?all-persuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li jikkonsisti, b’mod partikolari, fil-fatt li jassumi l-ispejje? ikkaw?ati mill-attivitajiet ta’ kuljum ta’ persuna b’di?abbiltà serja, bil-g?an li jippermetti lil din tal-a??ar, ekonomikament inattiva, tkompli bl-istudji terzjarji, jaqa’ ta?t il-kun?ett ta’ “benefi??ju tal-mard”, fis-sens ta’ din id-dispo?izzjoni.

30

B’mod preliminari, g?andu ji?i kkonstatat li mill-pro?ess disponibbli g?all-Qorti tal-?ustizzja jirri?ulta li r-Repubblika tal-Finlandja ma ddikjaratx li l-Li?i dwar is-Servizzi g?all-Persuni b’Di?abbiltà kienet taqa’ fil-kamp ta’ applikazzjoni tar-Regolament Nru 883/2004. Madankollu, il-Qorti tal-?ustizzja di?à dde?idiet li l-fatt li Stat Membru ikun naqas milli jiddikjara, kif jipprevedi l-Artikolu 9 tar-Regolament Nru 883/2004, li?i partikolari b?ala li taqa’ ta?t dan ir-regolament, ma g?andux l-effett li jeskludihaipso facto mill-kamp ta’ applikazzjoni ratione materiae (ara b’mod partikolari, b?ala analo?ija, is-sentenzi tal-11 ta’ Lulju 1996, Otte, C-25/95, EU:C:1996:295, punt 20 u l-?urisprudenza ??itata, u tad-19 ta’ Settembru 2013, Hliddal u Bornand, C-216/12 u C-217/12, EU:C:2013:568, punt 46).

31

Fir-rigward tad-distinzjoni bejn il-benefi??ji li jaqg?u fil-kamp ta’ applikazzjoni tar-Regolament Nru 883/2004 u dawk li huma esklu?i, g?andu ji?i enfasizzat li din hija bba?ata essenzjalment fuq l-elementi li jikkostitwixxu kull benefi??ju, b’mod partikolari il-finalitajiet u l-kundizzjonijiet tal-g?oti tieg?u, u mhux fuq il-fatt dwar jekk benefi??ju huwiex ikklassifikat jew le minn le?i?lazzjoni nazzjonali b?ala benefi??ju tas-sigurtà so?jali (ara f’dan is-sens, b’mod partikolari, is-sentenzi tal-5 ta’ Marzu 1998, Molenaar, C-160/96, EU:C:1998:84, punt 19; tas-16 ta’ Settembru 2015, Il-Kummissjoni vs Is-Slovakkja, C-433/13, EU:C:2015:602, punt 70, u tat-30 ta’ Mejju 2018, Czerwi?ski, C-517/16, EU:C:2018:350, punt 33).

32

Minn ?urisprudenza stabbilita jirri?ulta wkoll li benefi??ju jista' jitqies li huwa benefi??ju tas-sigurtà so?jali sa fejn, minn na?a, dan jing?ata lill-benefi?jarji ming?ajr ebda evalwazzjoni individwali u diskrezzjonali tal-b?onnijiet personali, fuq il-ba?i ta' sitwazzjoni ddefinita legalment u sa fejn, min-na?a l-o?ra, dan ikun marbut ma' wie?ed mir-riskji elenkati espressament fl-Artikolu 3(1) tar-Regolament Nru 883/2004 (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tas-27 ta' Marzu 1985, Hoeckx, 249/83, EU:C:1985:139, punti 12 sa 14; tas-16 ta' Settembru 2015, Il-Kummissjoni vs Is-Slovakkja, C-433/13, EU:C:2015:602, punt 71, u tal-21 ta' ?unju 2017, Martinez Silva, C-449/16, EU:C:2017:485, punt 20).

33

Min?abba li ?-?ew? kundizzjonijiet imsemmija fil-punt pre?edenti huma kumulattivi, il-fatt li wa?da minnhom ma ti?ix issodisfatta jimplika li l-benefi??ju inkwistjoni ma jkunx jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tar-Regolament Nru 883/2004.

34

Fir-rigward tal-ewwel kundizzjoni, g?andu jitfakkar li din tkun issodisfatta meta l-g?oti ta' benefi??ju jitwettaq fid-dawl ta' kriterji o??ettivi li, sa fejn dawn ji?u ssodisfatti, jag?tu a??ess g?ad-dritt g?all-benefi??ju b'mod li l-awtorità kompetenti ma tkunx tista' tie?u inkunsiderazzjoni ?irkustanzi personali o?ra (ara f'dan is-sens, b'mod partikolari, is-sentenzi tas-16 ta' Lulju 1992, Hughes, C-78/91, EU:C:1992:331, punt 17, u tas-16 ta' Settembru 2015, Il-Kummissjoni vs Is-Slovakkja, C-433/13, EU:C:2015:602, punt 73).

35

F'dan ir-rigward, il-qorti tar-rinviju tikkonstata li, filwaqt li l-b?onnijiet individwali tal-persuni b'di?abbiltà serja ji?u kkunsidrati waqt l-g?oti tal-g?ajnuna g?all-persuna prevista mil-Li?i dwar is-Servizzi g?all-Persuni b'Di?abbiltà, din il-li?i tag?ti lill-benefi?jarji li hija tidentifika "dritt su??ettiv" g?all-g?oti ta' din l-g?ajnuna fuq il-ba?i ta' kundizzjonijiet iddefiniti legalment, indipendentement mil-livell tad-d?ul tag?hom.

36

Il-Gvern Finlandi? u dak Svedi?, min-na?a tag?hom, jikkunsidraw li l-benefi??ju inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali jista' ji?i assimilat ma' dak li ta lok g?as-sentenza tas-16 ta' Settembru 2015, Il-Kummissjoni vs Is-Slovakkja (C-433/13, EU:C:2015:602), fid-dawl tat-te?id inkunsiderazzjoni tal-?ti?ijiet individwali tal-benefi?jarju u l-mar?ni ta' diskrezzjoni mog?ti lill-Komun rigward il-modalitajiet g?all-g?oti ta' dan il-benefi??ju u l-volum tieg?u, b'mod li dan ma jissodisfax l-ewwel kundizzjoni msemmija fil-punt 32 ta' din is-sentenza u ma jaqax g?alhekk ta?t il-kamp ta' applikazzjoni ratione materiae tar-Regolament Nru 883/2004. G?all-kuntrarju, kemm il-Kummissjoni kif ukoll il-Gvern ?ek isostnu li l-imsemmi benefi??ju jissodisfa din il-kundizzjoni.

37

Fis-sentenza tas-16 ta' Settembru 2015, Il-Kummissjoni vs Is-Slovakkja (C-433/13, EU:C:2015:602), il-Qorti tal-?ustizzja kkonstatat, minn na?a, li l-Kummissjoni ma kinitx uriet li l-kriterji tal-li?i Slovakka relatati mad-diversi perizji medikoso?jali li kellhom jitwettqu taw a??ess g?ad-dritt g?all-benefi??ji inkwistjoni, ming?ajr ma l-awtorità kompetenti kellha mar?ni ta' diskrezzjoni dwar l-g?oti tag?hom, u, min-na?a l-o?ra, li din il-li?i kienet tipprovdi li d-dritt g?al allowance b?ala kumpens irri?ulta minn de?i?joni valida tal-awtorità kompetenti dwar ir-rikonoxximent ta' dan id-dritt, u dan ikkonforta t-te?i tal-Gvern Slovakk li l-amministrazzjoni kellha

mar?ni ta' diskrezzjoni fl-g?oti tal-benefi??ji inkwistjoni.

38

Kif l-Avukat ?enerali rrileva fil-punt 42 tal-konklu?jonijiet tieg?u, jirri?ulta li l-evalwazzjoni diskrezzjonali tal-b?onnijiet individwali tal-benefi?jarju g?all-benefi??ju inkwistjoni g?andha qabel kollox tirreferi g?all-a??essibbiltà tad-dritt g?alih sabiex l-ewwel kundizzjoni msemmija fil-punt 32 ta' din is-sentenza ma tkunx issodisfatta, u dan ikkonforta t-te?i tal-Gvern Slovakk li l-amministrazzjoni kellha mar?ni ta' diskrezzjoni fl-g?oti tal-benefi??ji inkwistjoni.

39

G?andu ji?i kkonstatat li t-te?id inkunsiderazzjoni tal-b?onn individwali tal-persuna kkon?ernata jissemma diversi drabi fil-Li?i dwar is-Servizzi lill-Persuni b'Di?abbiltà, b'mod partikolari fl-Artikoli 8(c) u 8(d) tag?ha. Madankollu, il-mar?ni ta' diskrezzjoni mog?ti, b'mod partikolari, mill-imsemmi Artikolu 8d, fir-rigward tal-kompetenzi tal-komun ta' residenza tal-benefi?jarju, ma jirreferix g?ad-dritt g?all-g?ajnuna g?all-persuna, i?da g?all-modalitajiet li bihom din l-g?ajnuna hija allokata kif ukoll il-volum tag?ha, billi l-g?ajnuna g?all-persuna g?andha ti?i pprovduta mill-Komun meta l-applikant ikun persuna b'di?abbiltà serja li jg?ix fit-territorju tieg?u, indipendentement mid-d?ul ta' din il-persuna. G?aldaqstant, is-sitwazzjoni li tirregola l-kaw?a prin?ipali hija differenti minn dik li tat lok g?as-sentenza tas-16 ta' Settembru 2015, Il-Kummissjoni vs Is-Slovakkja (C-433/13, EU:C:2015:602).

40

Fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet, hemm lok li ji?i kkonstatat li, fil-kaw?a prin?ipali, l-ewwel kundizzjoni hija ssodisfatta.

41

Fir-rigward tat-tieni kundizzjoni, g?andu ji?i e?aminat jekk il-benefi??ju inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali jirreferix g?al wie?ed mir-riskji elenkati espressament fl-Artikolu 3(1) tar-Regolament Nru 883/2004.

42

Fir-rigward spe?ifikament tal-assigurazzjoni g?ad-dipendenza, il-Qorti tal-?ustizzja ?ertament qieset, essenzjalment, li l-benefi??ji li jirrigwardaw ir-riskju ta' dipendenza, filwaqt li g?andhom il-karatteristi?i tag?hom stess, g?andhom ji?u assimilati ma' "benefi??ji tal-mard", fis-sens tal-Artikolu 3(1) tar-Regolament Nru 883/2004 (ara f'dan is-sens, b'mod partikolari, is-sentenzi tal-5 ta' Marzu 1998, Molenaar, C-160/96, EU:C:1998:84, punti 23 sa 25; tat-30 ta' ?unju 2011, da Silva Martins, C-388/09, EU:C:2011:439, punti 40 sa 45, u tal-1 ta' Frar 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, punt 46).

43

Madankollu, tali assimilazzjoni tar-riskju ta' dipendenza mar-riskju ta' mard jippresupponi li benefi??ji inti?i sabiex ikopru r-riskju ta' dipendenza jfittxu li jtejbu l-istat tas-sa??a u l-?ajja tal-persuni dipendenti (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-8 ta' Marzu 2001, Jauch, C-215/99, EU:C:2001:139, punt 28; tal-21 ta' Frar 2006, Hosse, C-286/03, EU:C:2006:125, punti 38 sa 44, u tat-30 ta' ?unju 2011, da Silva Martins, C-388/09, EU:C:2011:439, punt 45).

44

Dan huwa partikolarment il-ka? meta, indipendentement mill-mod ta’ finanzjament ta’ dawn l-iskemi, tkun inkwistjoni r-responsabbiltà g?all-ispejje? ikkaw?ati mill-istat ta’ dipendenza tal-persuna, relatati, tal-inqas b’mod simultanju, mal-kura pprovduta lill-persuna u mat-titjib tal-?ajja ta’ kuljum ta’ din il-persuna, billi, ji?i ?gurat lilha, b’mod partikolari, il-?las ta’ tag?mir jew l-assistenza minn terzi (ara, b’mod partikolari, is-sentenzi tal-5 ta’ Marzu 1998, Molenaar, C-160/96, EU:C:1998:84, punt 23; tat-8 ta’ Lulju 2004, Gaumain–Cerri u Barth, C-502/01 u C-31/02, EU:C:2004:413, punti 3, 21 u 26, u tat-12 ta’ Lulju 2012, Il-Kummissjoni vs Il-?ermanja, C-562/10, EU:C:2012:442, punt 46).

45

?ie de?i? ukoll li l-benefi??ji li jirrigwardaw ir-riskju ta’ dipendenza g?andhom ukoll karatteristika kumplimentari meta mqabbla ma’ benefi??ji tal-mard “klassi?i” li jaqg?u, stricto sensu, ta?t l-Artikolu 3(1)(a) tar-Regolament Nru 883/2004, u ma jag?mlux ne?essarjament parti integrali minnhom (ara, b’mod partikolari, is-sentenzi tat-30 ta’ ?unju 2011, da Silva Martins, C-388/09, EU:C:2011:439, punt 47, u tal-1 ta’ Frar 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, punt 46 u l-?urisprudenza ??itata).

46

Fil-kaw?a prin?ipali, kif jirrilevaw il-Gvern Finlandi? u l-Gvern Svedi? fl-osservazzjonijiet bil-miktub tag?hom kif ukoll l-Avukat ?enerali fil-konklu?jonijiet tieg?u, hemm lok li ji?i kkonstatat li l-g?ajnuna g?all-persuna prevista mil-Li?i dwar is-Servizzi g?all-Persuni b’Di?abbiltà ma tistax ti?i kkunsidrata b?ala inti?a sabiex ittejjeb l-istat tas-sa??a tal-benefi?jarju marbut mad-di?abbiltà.

47

Fil-fatt, l-Artikolu 1 ta’ din il-li?i jipprovdi li din g?andha l-g?an li to?loq kundizzjonijiet li jippermettu lill-persuni b’di?abbiltà jg?ixu u jkunu attivi mal-o?rajn b?ala membri ugwali tas-so?jetà kif ukoll li tipprevjeni u telimina l-i?vanta??i u l-ostakli kkaw?ati mid-di?abbiltà.

48

Barra minn hekk, skont l-Artikolu 8(c) tal-Li?i dwar is-Servizzi g?all-Persuni b’Di?abbiltà, l-g?ajnuna g?all-persuna g?andha l-g?an li tg?in lill-persuni b’di?abbiltà serja jag?mlu l-g?a?liet tag?hom fit-twettiq tal-attivitajiet li dan l-artikolu jelenka, ji?ifieri l-attivitajiet ta’ kuljum, ix-xog?ol u l-istudju, il-?in liberu, il-parte?ipazzjoni fil-?ajja so?jali u ?-?amma ta’ interazzjonijiet so?jali.

49

Fl-a??ar nett, jirri?ulta mix-xog?lijiet preparatorji ta’ din il-li?i li l-?ti?ijiet ta’ g?ajnuna li jirrigwardaw kura, trattament jew sorveljanza huma espressament esklu?i mill-kamp ta’ applikazzjoni tal-g?ajnuna g?all-persuna.

50

Konsegwentement, il-benefi??ju inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma jistax ji?i kkunsidrat b?ala relatat ma’ wie?ed mir-riskji elenkati espressament fl-Artikolu 3(1) tar-Regolament Nru 883/2004.

51

Minn dan jirri?ulta li t-tieni kundizzjoni msemmija fil-punt 32 ta’ din is-sentenza ma hijiex issodisfatta. G?aldaqstant, il-benefi??ju inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma jaqax ta?t il-kamp ta’

applikazzjoni tar-Regolament Nru 883/2004.

52

Fid-dawl tal-premess, g?all-ewwel domanda g?andha ting?ata r-risposta li l-Artikolu 3(1)(a) tar-Regolament Nru 883/2004 g?andu ji?i interpretat fis-sens li benefi??ju b?all-g?ajnuna g?all-persuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li jikkonsisti, b'mod partikolari, fil-fatt li jassumi l-ispejje? ikkaw?ati mill-attivitajiet ta' kuljum ta' persuna b'di?abbiltà serja, bil-g?an li jippermetti lil din tal-a??ar, ekonomikament inattiva, tkompli bl-istudji terzjarji, ma jaqax ta?t il-kun?ett ta' "benefi??ju tal-mard", fis-sens ta' din id-dispo?izzjoni u huwa, g?aldaqstant, esklu? mill-kamp ta' applikazzjoni tar-Regolament Nru 883/2004.

Fuq it-tieni u t-tielet domanda

53

Permezz tat-tieni u tat-tielet domanda tag?ha, li saru f'ka? li l-g?ajnuna g?all-persuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma taqax ta?t il-klassifikazzjoni ta' "benefi??ji tal-mard" u, g?aldaqstant, ma taqax ta?t il-kamp ta' applikazzjoni tar-Regolament Nru 883/2004, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikoli 20 u 21 TFUE jipprekludux li resident ta' Stat Membru b'di?abbiltà serja ji?i mi??ud mill-komun tar-residenza tieg?u, benefi??ju b?all-g?ajnuna g?all-persuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, min?abba li dan jirrisjedi fi Stat Membru ie?or sabiex isegwi l-istudji terzjarji tieg?u.

54

B'mod preliminari, g?andu jitfakkar li l-qorti tar-rinviju esponiet, minn na?a, li huwa stabbilit li r-rikorrent fil-kaw?a prin?ipali ?amm id-domi?ilju tieg?u fil-Finlandja, bis-sa??a tal-le?i?lazzjoni nazzjonali rilevanti, u li r-residenza ta' kull ?img?a li huwa jkollu jwettaq fl-Estonja fil-kuntest tal-istudji tieg?u hija biss temporanja sa fejn huwa mistenni li jmur lura fil-komun tar-residenza tieg?u kull tmiem il-?img?a. Min-na?a l-o?ra, din l-istess qorti ppre?i?at li t-tkomplija ta' studji, kuntrarjament g?all-perijodi ta' vja??i ta' xog?ol u g?all-vaganzi, ma tinsabx fost ir-ra?unijiet li huma a??ettati b?ala li jawtorizzaw lill-persuna kkon?ernata tibbenefika mill-g?ajnuna g?all-persuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali barra mill-Finlandja.

55

Issa li saru dawn il-pre?i?azzjonijiet, g?andu jitfakkar li, b?ala ?ittadin Finlandi?, A jgawdi mill-istatus ta' ?ittadin tal-Unjoni skont l-Artikolu 20(1) TFUE u jista', g?alhekk, jinvoka d-drittijiet relatati ma' tali status, inklu? fir-rigward tal-Istat Membru ta' ori?ini tieg?u (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tas-26 ta' Frar 2015, Martens, C-359/13, EU:C:2015:118, punt 20 u l-?urisprudenza ??itata).

56

Kif il-Qorti tal-?ustizzja diversi drabi dde?idiet, l-istatus ta' ?ittadin tal-Unjoni huwa inti? sabiex ikun l-istatus fundamentali ta?-?ittadini tal-Istati Membri, liema status jippermetti lil dawk minn fost dawn i?-?ittadini li jkunu jinsabu fl-istess sitwazzjoni jiksbu, fil-qasam tal-applikazzjoni ratione materiae tat-Trattat, indipendentement min-nazzjonalità tag?hom u bla ?sara g?all-e??ezzjonijiet espressament previsti f'dan ir-rigward, l-istess trattament ?uridiku (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tat-2 ta' ?unju 2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, punti 29 u 30 kif ukoll il-?urisprudenza ??itata).

57

Fost is-sitwazzjonijiet li jaqg?u fil-kamp ta’ applikazzjoni ratione materiae tad-dritt tal-Unjoni hemm dawk li jirrigwardaw l-e?er?izzju tal-libertajiet fundamentali ggarantiti mit-Trattat, b’mod partikolari dawk li jirrigwardaw il-libertà ta’ moviment u ta’ residenza fit-territorju tal-Istati Membri kif stabbilita mill-Artikolu 21 TFUE (ara, b’mod partikolari, is-sentenza tat-2 ta’ ?unju 2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, punt 31 u l-?urisprudenza ??itata).

58

F’dan ir-rigward, il-Qorti tal-?ustizzja ppre?i?at li, minkejja li l-Istati Membri g?andhom il-kompetenza, bis-sa??a tal-Artikolu 165(1) TFUE, f’dak li jikkon?erna l-kontenut tat-tag?lim u l-organizzazzjoni tas-sistemi edukattivi rispettivi tag?hom, huma g?andhom je?er?itaw din il-kompetenza fl-osservanza tad-dritt tal-Unjoni u, b’mod partikolari, tad-dispo?izzjonijiet tat-Trattat li jikkon?ernaw il-libertà ta’ moviment u ta’ residenza fit-territorju tal-Istati Membri kif stabbilita mill-Artikolu 21(1) TFUE lil kull ?ittadin tal-Unjoni (sentenza tas-26 ta’ Frar 2015, Martens, C-359/13, EU:C:2015:118, punt 23 u l-?urisprudenza ??itata).

59

Barra minn hekk, id-dritt tal-Unjoni ma jimponi ebda obbligu fuq l-Istati Membri sabiex jipprovdu g?al sistema ta’ finanzjament g?al studji terzjarji sabiex dawn isiru fi Stat Membru jew barra minnu. Madankollu, ladarba Stat Membru jipprovdi tali sistema li tippermetti lill-istudenti jibbenefikaw minn tali g?ajnuna, huwa g?andu ji?gura li l-modalitajiet tal-g?oti ta’ dan il-finanzjament ma jo?olqux restrizzjoni mhux i??ustifikata g?all-imsemmi dritt ta’ moviment u ta’ residenza fit-territorju tal-Istati Membri (ara, b’mod partikolari, is-sentenza tas-26 ta’ Frar 2015, Martens, C-359/13, EU:C:2015:118, punt 24).

60

Jirri?ulta wkoll minn ?urisprudenza stabbilita li le?i?lazzjoni nazzjonali li tqieg?ed fi ?vanta?? ?erti ?ittadini ta’ Stat Membru min?abba s-sempli?i fatt li e?er?itaw il-libertà ta’ moviment u ta’ residenza fi Stat Membru ie?or tikkostitwixxi restrizzjoni g?al-libertajiet irrikonoxxuti mill-Artikolu 21(1) TFUE lil kull ?ittadin tal-Unjoni (sentenza tas-26 ta’ Frar 2015, Martens, C-359/13, EU:C:2015:118 punt 25).

61

Fil-fatt, il-fa?ilitajiet offerti mit-Trattat fil-qasam tal-moviment ta?-?ittadini tal-Unjoni ma jkunux jistg?u jipprodu?u l-effetti s?a? tag?hom li kieku ?ittadin ta’ Stat Membru seta’ ji?i disswa? milli jag?mel u?u minnhom, b’ostakoli dovuti g?ar-residenza tieg?u fi Stat Membru ie?or, min?abba le?i?lazzjoni tal-Istat ta’ ori?ini tieg?u li tippenalizzah min?abba s-sempli?i fatt li huwa e?er?ita dawn il-fa?ilitajiet (ara, b’mod partikolari, is-sentenza tas-26 ta’ Frar 2015, Martens, C?359/13, EU:C:2015:118, punt 26).

62

Din il-kunsiderazzjoni hija partikolarment importanti fil-qasam tal-edukazzjoni, fid-dawl tal-g?anijiet imfittxija mill-Artikolu 6(e) u mit-tieni in?i? tal-Artikolu 165(2) TFUE, ji?ifieri, b’mod partikolari, li ti?i ffavorita l-mobbiltà tal-istudenti u tal-g?alliema (ara, b’mod partikolari, is-sentenza tas-26 ta’ Frar 2015, Martens, C?359/13, EU:C:2015:118, punt 27).

63

G?alkemm huwa minnu li l-g?ajnuna g?all-persuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ting?ata mhux biss g?at-twettiq ta’ studji, i?da g?all-inklu?joni so?jali u ekonomika tal-persuni b’di?abbiltà serja sabiex dawn ikunu jistg?u jwettqu l-g?a?liet tag?hom stess, inklu? it-tkomplija ta’ studji, il-?urisprudenza msemmija fil-punti 55 sa 62 ta’ din is-sentenza hija madankollu applikabbli.

64

F’dan il-ka?, il-qorti tar-rinviju kkonstatat li r-rikorrent fil-kaw?a prin?ipali ?amm id-domi?ilju tieg?u fil-Komun ta’ Espoo, bis-sa??a tal-le?i?lazzjoni nazzjonali rilevanti.

65

Issa, huwa stabbilit li l-g?ajnuna g?all-persuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ?iet irrifjutata biss g?ar-ra?uni li l-istudji terzjarji li A ried isegwi, li kien jissodisfa, barra minn hekk, il-kundizzjonijiet l-o?rajn kollha sabiex jibbenefika minn din l-g?ajnuna, kienu mi?muma fi Stat Membru ie?or u mhux fil-Finlandja.

66

Tali rifjut g?andu ji?i kkunsidrat b?ala restrizzjoni g?al-libertà ta’ moviment u ta’ residenza fit-territorju tal-Istati Membri rrikonoxxuta mill-Artikolu 21(1) TFUE lil kull ?ittadin tal-Unjoni.

67

Tali restrizzjoni tista’ ti?i ??ustifikata fir-rigward tad-dritt tal-Unjoni biss jekk tkun ibba?ata fuq kunsiderazzjonijiet o??ettivi ta’ interess ?enerali, indipendenti min-nazzjonalità tal-persuni kkon?ernati, u jekk hija tkun proporzjonali g?all-g?an le?ittimament imfittex mid-dritt nazzjonali. Mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja jirri?ulta li mi?ura hija proporzjonali meta, filwaqt li tkun adatta g?at-twettiq tal-g?an imfittex, hija ma tmurx lil hinn minn dak li huwa ne?essarju sabiex dan l-g?an jintla?aq (ara f’dan is-sens, b’mod partikolari, is-sentenza tas-26 ta’ Frar 2015, Martens, C-359/13, EU:C:2015:118, punt 34 u l-?urisprudenza ??itata).

68

Dwar il-?ustifikazzjoni tal-mi?ura nazzjonali, il-Gvern Finlandi? jikkunsidra li ebda ra?uni imperattiva ta’ interess ?enerali ma tista’ ti??ustifika r-restrizzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali. Min-na?a l-o?ra, il-Gvern Svedi? iqis li l-obbligi ta’ sorveljanza tal-modalitajiet ta’ organizzazzjoni tal-g?ajnuna g?all-persuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali li jaqg?u ta?t ir-responsabbiltà tal-Komun u, f’dan il-kuntest, il-garanzija tal-bilan? finanzjarju tas-sistema tas-sigurtà so?jali ji??ustifikaw li l-g?oti ta’ din l-g?ajnuna jkun limitat g?at-territorju Finlandi?. Barra minn hekk, il-qorti tar-rinviju, billi tirreferi g?all-punti 89 u 90 tas-sentenza tal-21 ta’ Lulju 2011, Stewart (C-503/09, EU:C:2011:500), issemmi, fid-de?i?joni tar-rinviju tag?ha, b?ala g?an ta’ interess ?enerali li jista’ ji??ustifika tali restrizzjoni, i?-?amma tal-koerenza u tal-effettività tal-iskema ta’ g?ajnuna g?all-persuna prevista mil-Li?i dwar is-Servizzi g?all-Persuni b’Di?abbiltà kif ukoll l-assigurazzjoni tal-e?istenza ta’ rabta reali bejn l-applikant g?all-g?ajnuna u l-Istat Membru kompetenti sabiex jipprovdiha.

69

?ertament, l-g?anijiet imfittxija minn le?i?lazzjoni nazzjonali, inti?i sabiex ti?i stabbilita rabta reali bejn l-applikant g?al benefi??ju tal-invalidità mog?ti g?al ?mien qasir lil ?g?a?ag? b’di?abbiltà u l-Istat Membru kompetenti, kif ukoll sabiex jin?amm il-bilan? finanzjarju tas-sistema ta’ sigurtà

so?jali nazzjonali, jikkostitwixxu, b?ala prin?ipju, g?anijiet le?ittimi li jistg?u ji??ustifikaw restrizzjonijiet g?ad-drittijiet ta' moviment liberu u ta' residenza previsti fl-Artikolu 21(1) TFUE (sentenza tal-21 ta' Lulju 2011, Stewart, C-503/09, EU:C:2011:500, punt 90).

70

Madankollu, il-Qorti tal-?ustizzja waslet g?all-konklu?joni li l-kundizzjonijiet ta' pre?enza tal-applikant g?all-benefi??ju tal-invalidità ma setg?ux ji?u ??ustifikati mill-g?anijiet indikati fil-punt pre?edenti ta' din is-sentenza. Fil-fatt, b'mod partikolari, il-Qorti tal-?ustizzja kkunsidrat li, g?alkemm l-applikant g?al dan il-benefi??ju kien residenti fi Stat Membru ie?or ikkon?ernat, l-e?istenza ta' rabta reali u suffi?jenti mat-territorju tieg?u setg?et tintwera minn fatturi o?rajn apparti l-pre?enza tal-applikant fit-territorju ta' dan l-Istat Membru qabel l-applikazzjoni tieg?u, b?ar-relazzjonijiet li l-applikant kellu mas-sistema tas-sigurtà so?jali ta' dan l-Istat Membru tal-a??ar kif ukoll il-kuntest tal-familja (sentenza tal-21 ta' Lulju 2011, Stewart, C-503/09, EU:C:2011:500, punti 97 sa 102, 104 u 109).

71

Barra minn hekk, il-Qorti dde?idiet li din l-evalwazzjoni kienet valida fid-dawl tal-g?an inti? sabiex ji?i ?gurat il-bilan? finanzjarju tas-sistema ta' sigurtà so?jali nazzjonali peress li n-ne?essità li ti?i stabbilita r-rabta ta' konnessjoni reali u suffi?jenti bejn l-applikant g?all-benefi??ju inkwistjoni u l-Istat Membru kompetenti kienet tippermetti lil dan tal-a??ar ja??erta ru?u li n-nefqa ekonomika asso?jata mal-?las ta' dan il-benefi??ju ma ssirx irra?onevoli (sentenza tal-21 ta' Lulju 2011, Stewart, C-503/09, EU:C:2011:500, punt 103).

72

Tali konklu?joni hija applikabbli g?as-sitwazzjoni li fiha jinsab A fil-kaw?a prin?ipali. Fil-fatt, minn na?a, huwa stabbilit, kif ?ie rrilevat fil-punt 54 ta' din is-sentenza, li A ?amm id-domi?ilju tieg?u fil-Komun ta' Espoo, li quddiemu huwa ressaq l-applikazzjoni tieg?u g?all-g?ajnuna g?all-persuna, u li fih huwa jirritorna kull ?img?a matul il-perijodu tal-istudji tieg?u fl-Estonja.

73

G?alhekk, ma jistax ji?i validament sostnut li dan il-komun jista' jsib diffikultajiet partikolari sabiex jissorvelja l-osservanza tal-kundizzjonijiet tal-g?oti u tal-modalitajiet ta' organizzazzjoni u ta' g?oti ta' din l-g?ajnuna.

74

Barra minn hekk, ebda informazzjoni dwar in-natura tal-ostakoli li jaffettwaw iktar il-kontroll, mill-Komun, tal-osservanza tal-kundizzjonijiet g?all-u?u ta' g?ajnuna g?all-persuna mog?tija f'sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali meta mqabbla ma' dik, permessa mil-le?i?lazzjoni Finlandi?a, li fiha g?ajnuna g?all-persuna identika hija u?ata barra mill-Finlandja minn resident Finlandi? matul vja??i ta' negozju jew btala ma tirri?ulta mill-pro?ess disponibbli g?all-Qorti tal-?ustizzja.

75

F'dan il-kuntest, b?all-kwistjoni fformulata mill-Avukat ?enerali fil-konklu?jonijiet tieg?u, g?andu ji?i enfasizzat il-fatt, imsemmi mill-qorti tar-rinviju, li l-g?ajnuna g?all-persuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali tista' tkompli ting?ata jekk il-persuna kkon?ernata ssegwi studji terzjarji f'komun Finlandi? possibbilment 'il bog?od mill-komun tar-residenza tieg?u, billi l-possibbiltajiet ta' verifika minn dan tal-a??ar tal-u?u ta' din l-g?ajnuna f'sitwazzjoni b?al din ma humiex ?afna iktar limitati

b?alma huma f’sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, fejn A jsegwi l-istudji tieg?u barra mill-Finlandja, i?da f’re?jun kontigwu, filwaqt li f’kull tmiem-il ?img?a huwa jirritorna fil-komun tar-residenza tieg?u Finlandi?.

76

Barra minn hekk, mill-pro?ess disponibbli g?all-Qorti tal-?ustizzja jirri?ulta li l-Gvern Finlandi? ippre?i?a li ebda element ma kien attwalment jippermetti li jitqies li l-g?oti ta’ g?ajnuna g?all-persuna, f’?irkustanzi b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, jista’ jhedded il-bilan? tas-sistema ta’ sigurtà so?jali nazzjonali.

77

G?aldaqstant, f’?irkustanzi b?al dawk fil-kaw?a prin?ipali, l-ebda wie?ed mill-g?anijiet imressqa mill-qorti tar-rinviju u mill-Gvern Svedi? ma jippermetti li ti?i ??ustifikata r-restrizzjoni g?al-libertà ta’ moviment u ta’ residenza ta’ ?ittadin tal-Unjoni b?al A.

78

F’dawn i?-?irkustanzi, ma hemmx lok li ting?ata de?i?joni dwar l-interpretazzjoni, kif talbet ukoll il-qorti tar-rinviju, tal-Artikolu 19 tal-Konvenzjoni dwar id-Drittijiet ta’ Persuni b’Di?abbiltà, peress li din il-konvenzjoni ma tistax tibdel ir-risposta li g?andha ting?ata g?at-tieni u g?at-tielet domanda.

79

Fid-dawl tal-premess, g?at-tieni u t-tielet domanda g?andha ting?ata r-risposta li l-Artikoli 20 u 21 TFUE jipprekludu li resident ta’ Stat Membru b’di?abbiltà serja ji?i m?a??ad, mill-komun ta’ residenza tieg?u, minn benefi??ju b?all-g?ajnuna g?all-persuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, min?abba li huwa jirrisjedi fi Stat Membru ie?or sabiex fih isegwi l-istudji terzjarji tieg?u.

Fuq l-ispejje?

80

Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta’ kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija dik il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (Il-?ames Awla) taqta’ u tidde?iedi:

1)

L-Artikolu 3(1)(a) tar-Regolament (KE) Nru 883/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta’ April 2004 dwar il-kordinazzjoni ta’ sistemi ta’ sigurtà so?jali, kif emendat permezz tar-Regolament (KE) Nru 988/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta’ Settembru 2009, g?andu ji?i interpretat fis-sens li benefi??ju b?all-g?ajnuna g?all-persuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li jikkonsisti, b’mod partikolari, fil-fatt li jassumi l-ispejje? ikkaw?ati mill-attivitajiet ta’ kuljum ta’ persuna b’di?abbiltà serja, bil-g?an li jippermetti lil din tal-a??ar, ekonomikament inattiva, tkompli bl-istudji terzjarji, ma jaqax ta?t il-kun?ett ta’ “benefi??ju tal-mard”, fis-sens ta’ din id-dispo?izzjoni u huwa, g?aldaqstant, esklu? mill-kamp ta’ applikazzjoni ta’ dan ir-regolament.

2)

L-Artikoli 20 u 21 TFUE jipprekludu li resident ta' Stat Membru b'di?abbiltà serja ji?i m?a??ad, mill-komun ta' residenza tieg?u, minn benefi??ju b?all-g?ajnuna g?all-persuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, min?abba li huwa jirrisjedi fi Stat Membru ie?or sabiex fih isegwi l-istudji terzjarji tieg?u.

Firem

(*1) Lingwa tal-kaw?a: il-Finlandi?.